

UNIUNEA EUROPEANĂ

FONDUL EUROPEAN
PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Instrumente Structurale
2007-2013

ACTIVITĂȚI DE EVALUARE A PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL

FORUMUL COMUNICATORILOR REGIO
25-27 Iunie 2014, VENUS - CONSTANȚA

Regio
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

UNIUNEA EUROPEANĂ

FONDUL EUROPEAN
PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Instrumente Structurale
2007-2013

- ❑ **ACTUALIZAREA EVALUĂRII INTERMEDIARE A PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL**
- ❑ **ACORDUL CADRU PENTRU EVALUAREA POR ÎN PERIOADA 2013-2015**

Regio
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

- ❑ **Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice**, în calitate de Autoritate de Management (AM) a Programului Operațional Regional (POR) deține întreaga responsabilitate pentru managementul și implementarea POR.
- ❑ Obligația de a desfășura activități de evaluare ale Programului Operațional Regional este stipulată în reglementările europene.
(Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083 din 11 iulie 2006)

PLANUL MULTIANUAL DE EVALUARE

- ❑ Evaluarea pe parcursul perioadei 2007-2013 are ca scop principal îmbunătățirea continuă a managementului și implementării POR și constă dintr-o serie de exerciții de evaluare prezentate în **Planul Multianual de Evaluare (PME)** aprobat de Comitetul de Monitorizare a POR.
- ❑ Responsabilitatea managementului și implementării PME îi revine **Biroului Evaluare Program** din cadrul Direcției Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional.

CONTRACTAREA STUDIULUI DE EVALUARE

Realizarea unei evaluări referitoare la **ACTUALIZAREA EVALUĂRII INTERMEDIARE** a Programului Operațional Regional 2007-2013 a avut ca punct de pornire concluziile și recomandările primei evaluări intermediare a POR finalizate în octombrie 2009 și a fost determinată de următorii factori:

- ❑ **Programul a depășit jumătate din perioada de implementare – se impune actualizarea informațiilor în vederea îmbunătățirii managementului cu scopul de a asigura impactul acestuia;**
- ❑ **Analiza efectelor crizei economico-financiare asupra beneficiarilor și a implementării programului;**
- ❑ **Identificarea unor proiecte de succes;**
- ❑ **Pregătirea următoarei perioade de programare a fondurilor structurale.**

OBIECTIVUL GENERAL

Contribuție la implementarea cu succes a Programului Operațional Regional și **creșterea gradului de absorbție** a fondurilor europene pe baza rezultatelor evaluării progresului și a performanțelor.

OBIECTIVE SPECIFICE

- Relevanța și coerența strategiei POR (axe prioritare, obiective, etc.) în contextul modificărilor socio-economice;
- Atingerea obiectivelor programului prin prisma performanței;
- Eficiența sistemului de management al POR pe baza progresului în implementare.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

Programul Operațional Regional 2007-2013 a obținut cele mai bune rezultate posibile, luând în calcul:

- ✓ **sistemul de management;**
- ✓ **respectarea legislației și a regulamentelor;**
- ✓ **viteza de implementare;**
- ✓ **rezolvarea aspectelor neprevăzute;**
- ✓ **eficacitatea și eficiența.**

(conform studiului “Actualizarea evaluării intermediare a POR 2007-2013”, realizat de KPMG).

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

- Evaluarea intermediară arată că POR se află într-un stadiu avansat al implementării, fiind în continuare cel mai performant program operațional din România, cu cea mai bună rată de utilizare a fondurilor și de atingere a indicatorilor.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

- Studiul a analizat performanțele înregistrate în managementul și implementarea Regio, împreună cu eficiența și impactul programului, până la 31 decembrie 2013.
- Evaluarea a acoperit toate axele și domeniile de intervenție ale programului, precum și întregul sistem de gestionare, implementare și monitorizare.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

1. Progresul implementării POR (31 decembrie 2013)

- **Principalii indicatori care reflectă performanța la nivelul POR:**
 - **Progresul - finanțări nerambursabile contractate vs. alocarea financiară**
- rata de contractare: **104,71%**.
 - **Absorbția - sume rambursate de către Comisia Europeană vs. alocarea financiară din partea UE - 44,87%**.

Etapa	MLei	MEuro	% din alocare
Alocare financiara	17.593,67	3.966,02	100,00%
Valoarea finantarilor nerambursabile solicitate	35.778,80	8.065,37	203,36%
Valoarea finantarilor nerambursabile aprobate	19.867,02	4.478,49	112,92%
Valoarea finantarilor nerambursabile contractate	18.422,31	4.152,82	104,71%
Plati interne efectuate	8.082,94	1.822,08	45,94%
Sume rambursate de CE (absorbție)	7.893,58	1.779,40	44,87%

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

1. PROGRESUL IMPLEMENTĂRII POR (31 decembrie 2013)

Progresul înregistrat în atingerea țintelor indicatorilor de program

- » **AP 1** Operațiunile care vizează infrastructura urbană și socială - progres adecvat. Obiectivele aferente operațiunilor privind dezvoltarea mediului de afaceri - progres redus.
- » **AP 2** Țintele atinse într-o manieră adecvată (nivel de realizare de cel puțin 50% în cazul majorității indicatorilor, în special a celor de rezultat), cu excepția operațiunii aferente drumurilor de centură.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

1. PROGRESUL IMPLEMENTĂRII POR (31 decembrie 2013)

Progresul înregistrat în atingerea țintelor indicatorilor de program

- » **AP 3** Țintele atinse într-o manieră adecvată (nivel de realizare de cel puțin 50% în cazul majorității indicatorilor, în special a celor de rezultat), cu excepția operațiunii aferente infrastructurii școlilor profesionale și campusurilor universitare și preuniversitare.
- » **AP 4** Țintele atinse într-o manieră adecvată (nivel de realizare de cel puțin 50% în cazul majorității indicatorilor, în special a celor de rezultat).
- » **AP 5** Țintele atinse în grad scăzut - a înregistrat cel mai scăzut nivel de performanță.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

2. IMPACTUL POR

ÎN CE MĂSURĂ STRATEGIA POR ÎȘI PĂSTREAZĂ RELEVANȚA FAȚĂ DE NEVOILE SOCIO-ECONOMICE?

Strategia Programului corespunde în continuare nevoilor de dezvoltare identificate inițial în POR.

Criza economică a accentuat nevoile inițiale, POR rămânând în multe cazuri singura posibilitate de finanțare a unor obiective majore de dezvoltare la nivel regional.

Întocmirea și implementarea proiectelor au avut la bază nevoi reale de dezvoltare.

Au fost însă situații când solicitanții au identificat în POR mai degrabă o oportunitate de finanțare pe termen scurt decât o posibilitate de adresare sustenabilă a unor nevoi reale de dezvoltare.

Nevoia creării de noi locuri de muncă este în continuare extrem de relevantă, iar intervenția POR este justificată.

Obiectivul prevenirea adâncirii disparităților regionale își păstrează validitatea și relevanța ca urmare a tendințelor de accentuare a disparităților interregionale.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

2. IMPACTUL POR

ÎN CE MĂSURĂ STRATEGIA POR ÎȘI PĂSTREAZĂ RELEVANȚA FAȚĂ DE NEVOILE SOCIO-ECONOMICE?

- Strategia POR își păstrează în continuare relevanța față de nevoile socio-economice, întocmirea și implementarea proiectelor având la bază în mare măsură nevoi reale de dezvoltare.
- POR este un exercițiu de planificare strategică locală care prioritizează nevoile și se alocă resurse în funcție de dimensiunea acestora, având impact asupra capacității administrative locale.
- Întocmirea și implementarea proiectelor au avut la bază nevoi reale de dezvoltare.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

2. IMPACTUL POR

EFECTE PRODUSE PRIN IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI

- POR are și va avea indiscutabil efecte în domeniile în care a acționat.
- Nivelul impactului înregistrează grade diferite, care depind și de dimensiunea intervenției POR comparativ cu nevoile existente.

DOMENIUL SOCIAL

- Proportia intervenției comparativ cu nevoile este mai ridicată, deci și efectele POR vor fi mai pregnante.

SĂNĂTATE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT

- Volumul investițiilor finanțate din POR este cu mult sub nivelul nevoilor, deci și efectele vor fi mai mici.

DEZVOLTAREA AFACERILOR

- Efectul POR în cadrul AP 4 (locuri de muncă create) este relativ scăzut având în vedere volumul redus al asistenței financiare nerambursabile disponibile din POR pentru acest domeniu, dar și dimensiunea nevoilor existente pe piața forței de muncă.

TURISM

- Efecte destul de mici având în vedere volumul redus al investițiilor finanțate din POR comparativ cu nevoile existente.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

2. IMPACTUL POR

EFECTELE PRODUSE PRIN IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI (31 decembrie 2013)

- Unele domenii de intervenție au un grad de atingere a indicatorilor de program de 70-80%, acestea având șanse foarte ridicate să își atingă complet obiectivele.
- Se anticipează că efectele POR vor fi mai pregnante în domeniul social, acolo unde proporția dintre dimensiunea investiției și nevoile existente este mai mare decât pe alte DMI.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

2. IMPACTUL POR

IMPACTUL PROGRAMULUI ASUPRA PREVENIRII ADÂNCIRII DISPARITĂȚILOR REGIONALE

Efecte limitate, direct proporționale cu nivelul redus al investițiilor POR comparativ cu totalul investițiilor necesare la nivel regional.

Unele intervenții pot avea efecte mai degrabă în sens contrar atenuării disparităților regionale (structuri de afaceri).

Alocările diferențiate pe regiuni în funcție de nivelul acestora de dezvoltare nu reprezintă un instrument suficient pentru a atenua creșterea disparităților regionale.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

2. IMPACTUL POR

IMPACTUL PROGRAMULUI ASUPRA CAPACITĂȚII DE ELABORARE ȘI IMPLEMENTARE A POLITICILOR DE DEZVOLTARE LA NIVEL REGIONAL SAU LOCAL

Liderii locali au conceput și au aplicat pentru prima dată mecanisme de planificare, prioritizare și gestionare a proiectelor și resurselor locale într-un context regional.

POR - exercițiu practic de planificare strategică locală în care se prioritizează adresarea unor nevoi și se alocă resurse în funcție de dimensiunea acestor nevoi.

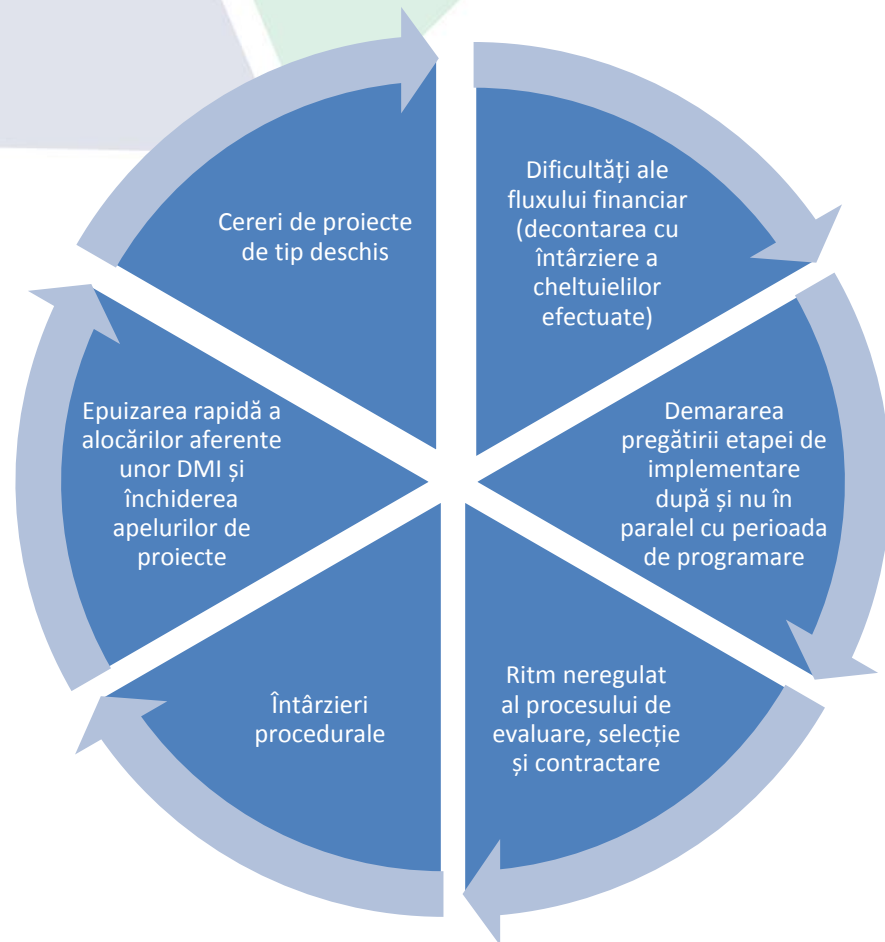
Există încă resurse limitate la nivelul APL pentru elaborarea și monitorizarea implementării strategiilor de dezvoltare locală.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

3. ANALIZA IMPLEMENTĂRII POR (31 decembrie 2013)

EFICACITATEA PROCESULUI DE MANAGEMENT DIN PERSPECTIVA REALIZĂRII OBIECTIVELOR POR

- În comparație cu alte PO, POR a deschis liniile de finanțare mai rapid și a creat astfel condițiile necesare pentru asigurarea eficienței și eficacității programului.
- Totuși POR s-a confruntat cu o serie de dificultăți în primii ani de implementare, datorită:

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

3. ANALIZA IMPLEMENTĂRII POR

FACTORII INTERNI ȘI EXTERNI CARE AU INFLUENȚAT REALIZAREA OBIECTIVELOR ȘI INDICATORILOR POR (31 decembrie 2013)

Efecte ale crizei economice care au determinat dificultăți financiare în rândul beneficiarilor

Întârzieri ale procesului de selecție și contractare a proiectelor

Experiența redusă a multor beneficiari privind implementarea/ managementul unui proiect de investiții

Complexitatea și incoerența legislației privind achizițiile publice

Corecțiile financiare aplicate unor beneficiari

Anumite disfuncționalități ale circuitului financiar al programului

Insuficiența personalului specializat pentru activitățile de evaluare și monitorizare proiecte, respectiv verificare a cererilor de rambursare

Neutilizarea unui sistem de management al riscurilor

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

3. ANALIZA IMPLEMENTĂRII POR

ANALIZA EFICIENȚEI PROGRAMULUI - CHELTUIELI vs. REZULTATE OBȚINUTE

Cu bugetul contractat se pot atinge valorile țintă ale indicatorilor de program pentru majoritatea DMI.

Aspect pozitiv: definirea și utilizarea unor indici de eficiență în cazul anumitor DMI.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

4. ESTIMAREA PROGRESULUI POR PÂNĂ LA SFÂRȘITUL PERIOADEI DE IMPLEMENTARE (2015)

PERSPECTIVELE DE ATINGERE A OBIECTIVELOR STRATEGICE ȘI SPECIFICE ALE POR

- ❑ AP 1 Obiectivele vor fi atinse, mai puțin în ceea ce privește dezvoltarea mediului de afaceri.
- ❑ AP 2 Va fi mai puțin eficace, în special în ceea ce privește străzile orașenești și șoselele de centură.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

4. ESTIMAREA PROGRESULUI POR PÂNĂ LA SFÂRȘITUL PERIOADEI DE IMPLEMENTARE (2015)

PERSPECTIVELE DE ATINGERE A OBIECTIVELOR STRATEGICE ȘI SPECIFICE ALE POR

- ❑ **AP 3** Va fi în mare parte eficace, cu unele rezerve referitoare la numărul centrelor sociale reabilite, timpul de intervenție în situații de urgență, intervențiile în alte unități educaționale decât cele școlare
- ❑ **AP 4** Va fi în mare parte eficace, cu unele rezerve referitoare la rata de atragere a companiilor în structurile de afaceri create.
- ❑ **AP 5** Va fi mai puțin eficace, în special în ceea ce privește numărul de proiecte în turism, numărul de turiști atrași și numărul de întreprinderi mici mijlocii sprijinite.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

4. ESTIMAREA PROGRESULUI POR PÂNĂ LA SFÂRȘITUL PERIOADEI DE IMPLEMENTARE (2015)

ESTIMAREA ÎNDEPLINIRII REGULII „N+3” ȘI „N+2” - Pentru a se determina riscul de dezangajare, s-au analizat comparativ ținta cumulată de absorbție și quantumul și frecvența plăților către beneficiari.

TREI SCENARII

- ❑ **Scenariul de bază** (conform prognozelor realizate pe baza calendarului cererilor de rambursare la nivel de proiect): risc de dezangajare în *varianta 1* de 3,46%, respectiv 0% în *varianta 2*.
- ❑ **Scenariul II (execuția bugetară a proiectelor de 80,38%)**: risc de dezangajare în *varianta 1* de 13,50%, respectiv 10,59% în *varianta 2*.
- ❑ **Scenariul III (execuția bugetară a proiectelor de 80,38% cumulată cu întârzieri de 5 luni în implementarea proiectelor)**: risc de dezangajare în *varianta 1* de 16,27%, respectiv 13,84% în *varianta 2*.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

5. CONCLUZII

ATINGEREA OBIECTIVELOR PROGRAMULUI

Gradul de atingere parțială a indicatorilor de program diferă semnificativ între domenii, între 20-30% și 70-80%.

Multe dintre obiectivele DMI sunt susținute de mai mult de un indicator de rezultat, unii cu potențial de a fi complet atinși, alții doar parțial.

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

6. Recomandări pentru actuala perioadă de programare

- **Ajustarea valorii țintă a unor indicatori de program, în concordanță cu noile realități economice și sociale (influență majoră datorată crizei economice și a dinamicii unor politici și priorități sectoriale).**
 - ❑ **Contractarea în regim de urgență a tuturor fondurilor disponibile**
 - ❑ **Procesul de contractare să permită proiectelor să fie finalizate până în decembrie 2015**
 - ❑ **Riscul real de dezangajare să fie monitorizat lunar, pentru luarea rapidă a măsurilor necesare de maximizare a absorbției (ex.: contractarea de noi proiecte mature aflate pe lista de rezervă, inclusiv prin realocarea de fonduri între domenii de intervenție sau axe prioritare, stoparea supracontractării)**

REZULTATE REMARCABILE LA EVALUAREA INTERMEDIARĂ A POR 2007-2013

6. Recomandări pentru perioada 2014-2020

În contextul creșterii relevanței programului, recomandările KPMG includ:

- Alocare financiară regională diferită de la un domeniu de intervenție la altul, în concordanță cu potențialul și specificul nevoilor fiecărei regiuni;**
- Reducerea numărului de operațiuni specifice;**
- Planificarea intervențiilor numai după corelarea strategiei POR 2014-2020 cu planurile strategice în domeniul sănătății, educației și transporturilor.**

ACORDUL CADRU PENTRU EVALUAREA POR ÎN PERIOADA 2013-2015

OBIECTIVUL GENERAL

- Furnizarea, prin intermediul contractelor subsecvente, de asistență tehnică pentru realizarea studiilor de evaluare care să evidențieze efectele intervențiilor și contribuția FEDR privind obiectivele dezvoltării regionale;
- Activități de întărire a capacității de evaluare internă a Autorității de Management și a Organismelor Intermediare a POR.

Valoare adăugată prin:

- estimarea impactului in domeniile măsurate;
- tipuri de intervenție și beneficiari;
- efectul net al intervenției fondurilor și factorii determinanți.

ACORDUL CADRU PENTRU EVALUAREA POR ÎN PERIOADA 2013-2015

Contractele subsecvente privind evaluarea de impact:

În implementare:

Evaluare de impact a DMI 4.3 - „Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor”.

În contractare:

- Evaluare de impact a DMI 1.1 : „Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – poli urbani de creștere”.
- Evaluare de impact a DMI 3.2 „Reabilitarea/modernizarea/dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale”
- Evaluare de impact a DMI 3.4 „Reabilitarea/modernizarea/dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formarea profesională continuă”
- Evaluare de impact a DMI 5.2 „Crearea/dezvoltarea/modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale cu potențial turistic și pentru creșterea calității serviciilor turistice”.

Vă mulțumim!

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

AM POR - Biroul Evaluare Program

Tel: 0372 111 317, Fax: 0372 111 512